

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 18 травня 2017 року № 2051-VIII,
від 2 жовтня 2018 року № 2578-VIII

Цей Закон визначає механізм реформування друкованих засобів масової інформації, заснованих органами державної влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування.

Стаття 1. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на друковані засоби масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є органи державної влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування (далі - друковані засоби масової інформації), і редакції друкованих засобів масової інформації, засновниками (співзасновниками) яких є органи державної влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування (далі - редакції).

2. Питання щодо офіційного оприлюднення друкованими засобами масової інформації нормативно-правових актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також інших органів, акти яких відповідно до законодавства підлягають державній реєстрації, щодо механізму реалізації положень про офіційне опублікування та набрання чинності нормативно-правовими актами цим Законом не регулюються.

Дія цього Закону не поширюється на газети "Голос України" та "Урядовий кур'єр", що відповідно до законодавчих актів здійснюють офіційне опублікування законів України та інших нормативно-правових актів.

(частину другу статті 1 доповнено абзацом другим
згідно із Законом України від 02.10.2018 р. № 2578-VIII)

Стаття 2. Етапи реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій

1. Реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій здійснюється у два етапи: перший - протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом та другий - протягом наступних двох років.

2. На першому етапі здійснюється реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах,

організовується підвищення кваліфікації працівників таких редакцій, а також складається Зведений перелік об'єктів реформування.

3. До переліку друкованих засобів масової інформації та редакцій, що підлягають реформуванню на першому етапі, порядок формування якого визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, включаються друковані засоби масової інформації та редакції, що звернулися з відповідними клопотаннями до зазначеного органу.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, узагальнює результати першого етапу реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій і у разі потреби готує пропозиції про внесення змін до відповідних нормативно-правових актів.

5. На другому етапі здійснюється реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій, не реформованих на першому етапі.

Стаття 3. Способи реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій

1. Реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій здійснюється у такий спосіб:

1) вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції - у разі відсутності у майні редакції державного (комунального) майна;

2) вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з перетворенням редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання із збереженням назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості друкованого засобу масової інформації;

3) вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції з подальшою приватизацією майна редакції, що перебуває у державній чи комунальній власності, відповідно до законодавства з питань приватизації, якщо трудовий колектив редакції не подає протягом установленого цим Законом строку пропозиції про свою участь у реформуванні друкованого засобу масової інформації;

4) перетворення друкованих засобів масової інформації, заснованих центральними органами виконавчої влади, в офіційні друковані видання.

2. Визначення розміру частки, що належить державі, у майні редакції здійснюється відповідно до законодавства про приватизацію.

3. Протягом чотирьох місяців з дня набрання чинності цим Законом засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції зобов'язані сплатити

заборгованість із податків та обов'язкових платежів, ліквідувати заборгованість із заробітної плати та виконати інші фінансові зобов'язання відповідно до законодавства.

Стаття 4. Порядок прийняття рішення про реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій

1. Рішення про реформування друкованого засобу масової інформації та редакції приймається їх засновниками (співзасновниками) за участю трудового колективу.

Трудовий колектив редакції має пріоритетне право у визначенні способу реформування.

2. Протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом трудовий колектив редакції на загальних зборах, на яких присутні не менш як три чверті загальної кількості штатних працівників, приймає рішення щодо своєї участі у реформуванні друкованого засобу масової інформації та редакції і подає засновникам (співзасновникам) пропозицію стосовно способу реформування.

3. Засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції у місячний строк після надходження пропозиції трудового колективу редакції приймають рішення про реформування та про спосіб реформування, яке доводиться до відома трудового колективу та надсилається центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, для внесення до Зведеного переліку об'єктів реформування та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації.

4. У разі якщо трудовий колектив редакції не повідомив про свою участь у реформуванні протягом строку, визначеного частиною другою цієї статті, засновники (співзасновники) відповідного друкованого засобу масової інформації та редакції приймають рішення про реформування самостійно.

5. Рішення засновників (співзасновників) про реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій у місячний строк з дня його прийняття публікується у відповідному друкованому засобі масової інформації.

6. Спори між засновниками (співзасновниками) друкованого засобу масової інформації та редакції і трудовим колективом редакції зазначеного друкованого засобу масової інформації щодо способу реформування вирішуються у судовому порядку.

Стаття 5. Особливості управління майном редакцій у процесі їх реформування

1. Управління майном редакцій державних друкованих засобів масової інформації до завершення реформування здійснюється уповноваженими органами управління, що є їх засновниками (співзасновниками), відповідно до Закону України "Про управління об'єктами державної власності".

2. Управління майном редакцій комунальних друкованих засобів масової інформації до завершення реформування здійснюється їх засновниками (співзасновниками).

3. З дня набрання чинності цим Законом і до завершення процесу реформування відповідних друкованих засобів масової інформації органам державної влади, іншим

державним органам та органам місцевого самоврядування, що є засновниками (співзасновниками) редакцій, забороняється проводити операції, наслідком яких може стати відчуження майна редакцій, зокрема його продаж, обмін та застава, встановлення іпотеки, безоплатна передача та реалізація для погашення заборгованості, передача в оренду, внесення його до статутних (складених) капіталів суб'єктів господарювання, передача в управління та проведення операцій з борговими вимогами і зобов'язаннями (факторинг).

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, проводить моніторинг процесу реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій з метою забезпечення їх функціонування, збереження назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості.

Стаття 6. Зведений перелік об'єктів реформування

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, забезпечує складення, ведення та оновлення Зведеного переліку об'єктів реформування на підставі інформації, що подається засновниками (співзасновниками) друкованих засобів масової інформації та редакцій, у порядку та формі, установлених цим органом.

2. У Зведеному переліку об'єктів реформування зазначається інформація про:

- 1) засновників (співзасновників) друкованих засобів масової інформації та редакцій;
- 2) приміщення, в яких розташовані редакції;
- 3) перелік майна, що перебуває на балансі редакції;
- 4) джерела фінансування редакцій;
- 5) рішення засновників (співзасновників) стосовно способу реформування друкованих засобів масової інформації та редакцій.

Стаття 7. Вихід органів державної влади, інших державних органів та органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції

1. Вихід органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування із складу засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції у разі відсутності у майні редакції державного (комунального) майна оформляється договором, що укладається між органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, що є засновниками (співзасновниками), та правонаступниками (у тому числі трудовим колективом редакції) відповідно до вимог цивільного законодавства. Зазначений договір, який обов'язково має містити умови забезпечення функціонування друкованого засобу масової інформації, збереження його назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості, є підставою для подання правонаступниками заяви про перереєстрацію друкованого засобу масової інформації в порядку, визначеному Законом України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні".

Стаття 8. Перетворення редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання

1. Перетворення редакції членами її трудового колективу у суб'єкт господарювання здійснюється відповідно до Цивільного і Господарського кодексів України.
2. Розподіл часток майна між засновниками (співзасновниками) суб'єкта господарювання здійснюється за рішенням загальних зборів суб'єкта господарювання з урахуванням балансової вартості майна.
3. У разі виходу із складу засновників (співзасновників) суб'єкта господарювання його частка майна, отримана ним під час реформування редакції, не підлягає поверненню зазначеному засновнику (співзасновнику), а розподіляється між іншими засновниками суб'єкта господарювання.

Стаття 9. Надання редакціям майна, приміщень та земельних ділянок, на яких розташовані ці приміщення, у процесі реформування

1. У процесі реформування майно (крім приміщень і земельних ділянок), що на момент набрання чинності цим Законом перебувало на балансі редакції (майно, надане редакції засновниками (співзасновниками) друкованого засобу масової інформації та редакції у користування, та майно, придбане трудовим колективом редакції), передається у власність зазначеному суб'єкту господарювання безоплатно, за умови забезпечення функціонування друкованого засобу масової інформації, збереження його назви, цільового призначення, мови видання і тематичної спрямованості.
2. Приміщення, що перебувають у державній або комунальній власності, у яких на час реформування розташовувалися редакції, передаються в оренду строком не менше ніж на 15 років з розміром орендної плати, установленим для бюджетних організацій. Договір оренди укладається між редакцією та Фондом державного майна України (його регіональним відділенням) або відповідним органом місцевого самоврядування.

Суборенда приміщень редакцій забороняється.
3. Дія цієї статті не поширюється на друковані засоби масової інформації, до яких не застосовуються норми державної підтримки засобів масової інформації відповідно до статті 2 Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів".

Стаття 10. Перетворення друкованих засобів масової інформації, заснованих центральними органами виконавчої влади, в офіційні друковані видання

1. Друковані засоби масової інформації, засновані центральними органами виконавчої влади, можуть перетворюватися в офіційні друковані видання за рішенням їх засновників (співзасновників).
2. У разі якщо центральні органи виконавчої влади є засновниками (співзасновниками) кількох друкованих засобів масової інформації, в офіційне друковане видання може бути перетворений лише один із таких друкованих засобів масової інформації. Реформування

інших друкованих засобів масової інформації здійснюється в інший спосіб, передбачений статтею 3 цього Закону.

Стаття 11. Припинення випуску друкованого засобу масової інформації та діяльності редакції

1. Засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції приймають рішення про припинення випуску друкованого засобу масової інформації та діяльності редакції, якщо:

1) трудовий колектив редакції не повідомив про свою участь у реформуванні протягом строку, визначеного частиною другою статті 4 цього Закону;

2) приватизація майна редакції в установленому цим Законом порядку не відбулася.

2. Про прийняте рішення засновники (співзасновники) друкованого засобу масової інформації та редакції повідомляють центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сферах, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації.

Неподання засновником (співзасновниками) друкованого засобу масової інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації, у строк, встановлений частиною першою статті 2 цього Закону, заяви про перереєстрацію відповідного друкованого засобу масової інформації є підставою для визнання свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації недійсним.

3. Рішення засновників (співзасновників) друкованого засобу масової інформації та редакції про припинення випуску зазначеного друкованого засобу масової інформації та діяльності редакції публікується протягом місяця у відповідному друкованому засобі масової інформації.

Стаття 12. Державна підтримка реформованих друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження

1. Реформованим друкованим засобам масової інформації місцевої сфери розповсюдження з метою забезпечення їх функціонування може надаватися державна підтримка за рахунок коштів державного бюджету у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Надання державної підтримки здійснюється виключно за умови забезпечення функціонування друкованого засобу масової інформації, збереження його назви, цільового призначення і тематичної спрямованості.

2. Форми державної підтримки друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження:

1) встановлення для редакцій пільгових умов оренди приміщень, що перебувають у державній або комунальній власності, відповідно до частини другої статті 9 цього Закону;

2) адресна фінансова підтримка;

3) надання редакціям пріоритетного права на укладення договорів про висвітлення діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Стаття 13. Соціальні гарантії працівників реформованих друкованих засобів масової інформації

1. У разі скорочення штату редакції друкованого засобу масової інформації внаслідок реформування засновник (співзасновники) редакції зобов'язаний виплатити звільненому працівникові компенсацію згідно із законодавством.

Стаття 14. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2016 року, крім підпункту 3, абзаців другого - двадцять третього підпункту 4, підпункту 5 пункту 5 цієї статті, які набирають чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом.

2. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Фінансування друкованих засобів масової інформації та редакцій (крім друкованих засобів масової інформації, яким надається державна підтримка згідно із статтею 3 Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів") через три роки з дня набрання чинності цим Законом з державного та місцевих бюджетів припиняється.

4. Перереєстрація друкованих засобів масової інформації, що реформуються, здійснюється на безоплатній основі.

4¹. На час проведення антитерористичної операції, період якої визначено Законом України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції", право на створення друкованого засобу масової інформації за рахунок коштів державного бюджету має Міністерство оборони України.

Протягом трьох місяців після закінчення антитерористичної операції, період якої визначено Законом України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції", друкований засіб масової інформації, заснований Міністерством оборони України на час проведення антитерористичної операції, підлягає реформуванню відповідно до цього Закону.

(статтю 14 доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом України від 18.05.2017 р. № 2051-VIII)

5. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1, № 46, ст. 427; 2014 р., № 5, ст. 62, № 20-21, ст. 715):

статтю 8 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Органи державної влади, інші державні органи та органи місцевого самоврядування не можуть виступати засновниками (співзасновниками) друкованих засобів масової інформації".

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами третьою і четвертою; частину першу статті 15 доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5) якщо засновниками (співзасновниками) друкованого засобу масової інформації виступають органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування";

у статті 18:

частину третю після слів і цифри "частини першої статті 3 цього Закону" доповнити словами "вимог Закону України "Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації";

частину четверту викласти в такій редакції:

"Реєструючий орган визнає свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації недійсним у разі:

подання засновником (співзасновниками) погодженого з редакцією письмового повідомлення про припинення випуску друкованого засобу масової інформації;

неподання після завершення процесу реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації органами державної влади, іншими державними органами або органами місцевого самоврядування, які є їх засновниками (співзасновниками), заяви про перереєстрацію відповідних друкованих засобів масової інформації;

прийняття рішення суду про припинення випуску друкованого засобу масової інформації";

2) пункт 8 частини першої статті 26 та пункт 7 частини першої статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170) після слова "заснування" доповнити словами "аудіовізуальних (електронних)";

3) у Законі України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 49, ст. 299 із наступними змінами):

у статті 1:

в абзаці четвертому слова "засіб масової інформації органу державної влади" замінити словами "аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації органу державної влади";

абзац шостий викласти в такій редакції:

"офіційні друковані видання - видання Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного Суду України,

вищих спеціалізованих судів, центральних органів виконавчої влади, інших державних органів із спеціальним статусом, що видаються з метою опублікування нормативно-правових актів, рішень цих органів та інформації, обов'язковість опублікування якої передбачена законодавством, під час підготовки яких не використовується творча праця журналістів";

у статті 7 слова "друкованих чи аудіовізуальних" замінити словами "аудіовізуальних (електронних)";

доповнити статтею 7¹ такого змісту:

"Стаття 7¹. Офіційні друковані видання

Засновниками офіційних друкованих видань можуть бути центральні органи державної влади.

Офіційні друковані видання вносяться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації друкованих засобів масової інформації, до Державного реєстру друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єкти інформаційної діяльності.

В офіційних друкованих виданнях забороняється розміщувати рекламу або будь-яку іншу інформацію, обов'язковість опублікування якої не передбачена законодавством.

Фінансування видатків на підготовку, випуск і розповсюдження офіційних друкованих видань здійснюється за рахунок і в межах коштів, що передбачаються для утримання відповідних центральних органів державної влади.

Обов'язкові безоплатні примірники офіційних друкованих видань після друкування доставляються одержувачам відповідно до Закону України "Про обов'язковий примірник документів";

статті 22 і 23 викласти в такій редакції:

"Стаття 22. Опублікування офіційних документів органів державної влади та органів місцевого самоврядування

Закони України, постанови Верховної Ради України, укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, постанови Верховного Суду України, рішення та висновки Конституційного Суду України, рішення органів місцевого самоврядування, інші нормативно-правові акти публікуються в офіційних друкованих виданнях. У друкованих засобах масової інформації можуть публікуватися офіційні документи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інша публічна інформація відповідно до законодавства і на засадах, передбачених укладеним між такими органами та редакціями друкованих засобів масової інформації договором.

Стаття 23. Особливості висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, виступів народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад у друкованих засобах масової інформації

Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, опублікування прийнятих такими органами нормативно-правових актів, рішень про свою діяльність, виступів народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад, а також інформації, обов'язковість опублікування якої передбачена законодавством, здійснюється на договірних засадах відповідно до законодавства";

4) у Законі України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 50, ст. 302; 2002 р., № 2, ст. 5, № 29, ст. 200, № 50, ст. 368; 2005 р., №№ 17 - 19, ст. 267; 2015 р., № 6, ст. 40):

у частині першій статті 1:

абзаци шостий та восьмий виключити;

в абзаці сьомому слова "чи друкований" замінити словом "(електронний)";

у статті 4:

у частині третій:

абзац перший викласти в такій редакції:

"Визначені для фінансової допомоги кошти використовуються з метою надання";

в абзаці другому слова "районним, міським та міськрайонним газетам" виключити;

у частині четвертій слова "у частинах другій і третій" замінити словами "у частині другій";

у статті 6:

частину другу виключити;

у частині третій слова "державних і комунальних періодичних видань та" виключити;

у статті 7:

у назві слова "районних, міських та міськрайонних газет" виключити;

у частині першій слова "районних, міських та міськрайонних газет і" виключити;

у частині третій слова "на місцеві газети в кожному районі і місті та" виключити;

у частині п'ятій слова "редакціями газет та" виключити;

у статті 8:

у назві слова "районних, міських та міськрайонних газет" виключити;

у першому реченні частини третьої слова "районних, міських та міськрайонних газет і" виключити;

у частині другій статті 11 слова "редакцій друкованих періодичних видань органів державної влади" виключити;

у частині п'ятій статті 14 слова "керівника редакції друкованого засобу масової інформації" виключити;

частину другу статті 16 доповнити реченням такого змісту: "Ця норма поширюється також на журналіста реформованого друкованого засобу масової інформації, який працював у такому засобі масової інформації до завершення процесу його реформування";

5) частину п'яту статті 22 Закону України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 16, ст. 265; 2006 р., № 18, ст. 155) виключити;

б) статтю 1 Закону України "Про посилення захисту майна редакцій засобів масової інформації, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, творчих спілок" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 30, ст. 397) доповнити частиною третьою такого змісту:

"Цей Закон не поширюється на майно редакцій друкованих засобів масової інформації, заснованих органами державної влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування".

Президент України

м. Київ

24 грудня 2015 року

№ 917-VIII

П. ПОРОШЕНКО